

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / telefon uredništva 2440, uprave 2450
Izjave razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemanje
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Tega nikar!

Te dni so se po Mariboru raznesle vesti, češ, da se nameravajo tukajšnje delavnice državnih železnic premestiti v Kraljevo. Teh vesti, ki so jih prinesli tudi naši radikalni listi, ni bilo mogoče zaenkrat točno kontrolirati. Vsekakor bi morda ne kazalo predpostavljati, da so se porodile v trenutkih bujne fantazije in senzacionalne želje. Kaj bi pomenilo to za Maribor? Brez ozira na to, kaj je na stvari, je treba pribiti nekaj važnih ugotovitev.

Maribor je delavsko mesto. Skoro bi lahko dejali, da je železničarsko mesto. Ta svoj pečat ima od tukajšnjih železniških delavnic, katerih delavstvo zavzema v svoji naseljenosti pretežno peti mestni okraj, pa tudi Studence in Pobrežje. Takšna odločitev bi bila za Maribor in njega gospodarstvo tako usodna in grozovita, da si trenutno niti ni mogoče predočiti popolne slike razdejavanja, ki bi prišla nad Maribor in okolico. Eksistenca nešteti trgovcev in obrtnikov bi prišla v usodno preizkušnjo. Ta kov bi ne razinajal samo mariborskega gospodarstva, ampak bi globoko segel tudi v življenje delavstva, ki bi radi tega bilo prizadeto. Glas vsega Maribora in obmejnege ozemlja je: »Tega nikar!«

Maribor je prebolel že veliko udarcev v povojnih letih. Dragocene ustanove, ki bi poživljale gospodarsko življenje, rast in napredek Maribora, so šle v izgnano. Ni več kontrole dohodkov, ni več velikega županstva. To predstavlja efektivno težko milijone izpadka v mariborskem gospodarstvu v teh letih. Te številke sicer niso nikjer točno zabeležene. Glasneje kakor številke pa so tožbe mariborskega trgovstva in obrtništva, ki je radi teh sunkov začutilo najbrdkejši udarce. Koliko je bilo akcij, da se ta izpadek nadomesti in da se rane zacelijo. Vsa prizadevanja niso prinesla zadovoljivih uspehov in razen nižje gozdarske šole ni bilo nikakšne druge kompenzacije. K sreči je mariborska podjetnost sama našla nekaj nadomestila v hvale vrednih iniciativah. Tako je ustanova Mariborskega tedna z vedno večjimi uspehi dokaj izpolnila nastale vrzeli v gospodarskem življenju Maribora in okolice. Tolažba je bila tudi dobro uspevajoča tekstilna industrija, brez katere bi Maribor bil potlačen na položaj hiraškega provincialnega mesteca.

Če pa že ni bilo kompenzacij in če se je moral Maribor v bojih do življenja in uspevanja sam pomagati, potem je vsaj živelo prepričanje, da se ne bo nič jemalo. Saj so še nezaceljene rane; saj se še vedno čutijo posledice udarcev; saj se komaj izpolnjujejo vrzeli, ki so zazijale ob manj demontiranja. Krik Maribora po pomoči ni bil strašilo ali fata morgana. V tem kriku so na vso moč vzplamteli življenjski interesi vsega mariborskega prebivalstva. Niti Hamletov: »Biti ali ne biti« bi ne bil pretiran. In sedaj naj Maribor izgubi nekaj, kar tvori eno izmed glavnih osnov njegovega obstanka in razmaha? Na nedeljskem zboru delegatov JNS v Narodnem domu se je eventualna možnost premestitve najostreje odklonila in obsodila. Naj bo razlog te dni došlih vesti in govorice že kakršenkoli. Vse obmejno ozemlje, ves Maribor in vsa okolica, ki je življenjsko z mestom najtesneje združena, kličejo na ves glas: Tega nikar!

Edini izhod: pogajanja s Hitlerjem

TAKO PIŠEJO »TIMES«. — EDEN NI VRAT ZALOPUTNIL AMPAK ODPRL. — LONDONSKO ČASOPISJE ODOBRAVA EDENOVE IZJAVE. — V PARIZU RAZOČARANJE. — V PARIZU KONFERENCA LOCARNSKIH PODPISNIC. — »ECHO DE PARIS«: NA OBOROŽENI KONFLIKT Z NEMČIJO SE NE RAČUNA.

LONDON, 10. marca. Edenova izvajanja v spodnji zbornici so našla v angleškem časopisu odobravanje. Socialistični »Daily Herald« piše, da je Eden povedal, kar misli ves angleški narod. Važno je, da ni zaloputnil vrat za pogajanja z Nemčijo, marveč da jih je odprl. »New Chronicle« piše, da je Eden izrekel mnenje vsega angleškega naroda. List pozdravlja Edenovo ugotovitev, da ne ogroža vkorakanje nemških čet v demilitarizirano porensko cono varnosti Francije in da ni utemeljitve za uporabo določb ženevskega pakta s sankcijami proti Nemčiji. »Daily Mail« poroča, da je vse angleško javno mnenje prepričano, da je možen velik evropski sporazum, če se stvar zagrabi s prave strani. »Times« prinašajo uvodnik pod naslovom »Sankcije«, v katerem se povdarja, da ni tudi v formalno pravnem oziru nikakšnega razloga za postopanje Društva narodov proti Nemčiji. Obstojta smo ena pot: pogajanja o Hitlerjevih predlogih.

PARIZ, 10. marca. Včerajšnje Ednove izjave, ki ne predstavljajo nikakšne obsodbe nemškega koraka, so zbudile v Parizu veliko razočaranje. »Oevre« piše, da je bil včerajšnji dan v zgodovini diplomacije vse prej kakor časten. »Journal« piše, da je Francija razočarana radi Edenovih izjav. List zaključuje komentar z opozorilom, da je Francija osamljena in da more s tem računati. Diplomatski sodruknik »Joura« ugotavlja, da je Francija prispevala v slepo ulico. Obstojta za vzrok za vznemirjenje in se je treba pripraviti za ženska pogajanja. Med oblastjo pravom so še druge možnosti. Prizadevanja Francije bodo morala iti za tem, da doseže v Ženevi soglasje vseh držav v svrhu odklonitve po Nemčiji izvršenega dejstva. »Echo de Paris« meni, da niso Ednove izjave bile takšne, da bi zadovoljile. Anglija se ne bo nikdar postavila na stran Francije v slučaju odločne akcije proti Nemčiji in s tem mora francoska diplomacija računati.

PARIZ, 10. marca. Tukaj je zelo neugodno odjeknila vest, da je belgijski poslanik v Londonu sporočil angleški vladi, da se je njegova vlada odločila postaviti popolnoma na stran Britanije, za slučaj, ako bi se britanska vlada odločila za stališče pogajanj s Hitlerjem. V splošnem se misli, da je v Belgiji prevladal poljski vpliv v korist Nemčije.

LONDON, 10. marca. Reuter poroča, da je vlada razpravljala o vkorakanju nemških čet v porensko cono. Izjava, ki jo bo dal minister za zunanje zadeve Antoni Eden v spodnji zbornici, ne pojde dalje preko tega, kar je obče znano, in sicer, da britanska vlada resno motri dogodke in da bodo tvorili prvo etapo pariški razgovori.

PARIZ, 10. marca. Iz Varšave so prispeli vesti, da bo Poljska podpirala nemško stališče, kar se opaža v pisanju službenega poljskega tiska. Za Poljake je merodajna ruska nevarnost, ki je radi francosko-sovjetskega pakta postala še večja.

LONDON, 10. marca. V vladnih krogih prevladujejo sledeči pogledi z ozirom na nastalo situacijo: »V usodnih trenutkih Evrope je treba bolj upoštevati Hitlerjeve predloge, kakor pa ukrepe, ki naj bi se napravili radi nemškega postopanja. Če se je napravila napaka, naj se radi tega ne napravi druga napaka. Za Veliko Britanijo je nedvomno velike važnosti, da bi se Nemčija vrnila nazaj v Društvo narodov.«

PARIZ, 10. marca. Danes ob 11. se je sestala na Quai d'Orsay konferenca zastopnikov locarnskih podpisnic. Angleški zunanji minister je prispel v teku noči, belgijski zunanji ministerin ministrski predsednik Van Zeeland pa danes jutraj. Ob 13. je dal francoski zunanji minister na čast gostov iz Anglije in Belgije zakusko na Quai d'Orsayu.

PARIZ, 10. marca. »Echo de Paris« piše, da ni francosko vojno ministrstvo radi dogodkov v porenski coni niti najmanj presenečeno. Na oboroženi konflikt z Nemčijo se ne računa. Nemčija ve dobro, da razpolaga Francija z najmočnejšo armado Evrope, na drugi strani pa predstavlja zadeva nekaj, kar spada v diplomacijo. Vojno ministrstvo je sicer odedilo na vzhodni meji varnostne ukrepe, ne da bi se pri tem armada mešala v zadevo.

Niti premirja, niti ustavitve sovražnosti

LONDON, 10. marca. Reuter poroča iz Rima: Službeni predstavnik ministrstva zunanjih zadev je danes izjavil zastopnikom časopisja: Ni niti premirja, niti ustavitve sovražnosti v vzhodni Afriki. To, da smo pozvali letalce, da se vrnejo v svoje baze, je čisto vojaški ukrep. Mi bomo nadaljevali s prodiranjem. »Ta vest je nemalo presenetila novinarske kroge po kategoričnih brzojavkah, ki so jih prehodno poslali dopisniki iz Asmare in ki so pred tem bile v cenzuri. Po došlih vesteh zahteva Mussolini aneksijo tistih krajev, ki jih je zasedla italijanska vojska.«

Novi vlak na progi Maribor—Čakovec

LJUBLJANA, 10. marca. Železniška direkcija sporoča: s 15. marcem bo vozil na progi Maribor - Pragersko - Čakovec nov potniški vlak, ki pojde iz mariborskega glavnega kolodvora ob 8.20. Iz Pragerskega bo vozil ob 9. in bo prispel v Čakovec ob 10.24. V Pragerskem bo priključek na vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 5.20. V obrtni smeri vozi novi vlak iz Čakovca ob 12.08, prispe na Pragersko 13.30, v Maribor pa ob 14.12. Na Pragerskem ima priključek na brzovlak, oziroma potniški vlak, na progi Maribor - Ljubljana.

Proračunska razprava v skupščini

Včerajšnja seja narodne skupščine se je pričela ob 10.35. Pred prehodom na dnevni red so bili prečitani ukazi o ostavki in imenovanju vlade. Nato je bil objavljen dopis notranjega ministra, ki zahteva v zvezi z atentatom v narodni skupščini izročitev poslancev sodišču in sicer za Dragišo Stojadinoviča, Radivoja Nanoviča, Dragutina Ivanoviča, Dragišo Milovanoviča, Mirka Uroševića, inž. Nikolo Kabalina, Jovana Nenađoviča, J. Djuroviča in Vasilija Trbiča. O tem bo razpravljala imunitetni odbor. Zastopniki neodvisnega delovnega in jugoslovanskega poslanskega kluba so protestirali proti aretaciji teh poslancev, minister dr. Korošec pa je izjavil, da so oblasti postopale po zakonu.

Skupščina je nato prešla na dnevni red in je najprvo odobrila poročilo imunitetnega odbora o izročitvi posl. Arnaudoviča sodišču. Nato je prišel na dnevni red proračun vojnega ministrstva. Minister general Marič je prečital ekspozé, nakar je bil ta proračun po govoru Luke Kostrenčiča sprejet z aklamacijo. Opoldne se je pričela razprava o proračunu ministrstva za gradnje.

Obširni ekspozé je podal gradbeni minister dr. Marko Kožulj. Med drugim je poročal, da se vršijo cestna dela proti avstrijski meji, preko Maribora in Št. Ilje. Po odobritvi proračuna gradbenega ministrstva je sledil ekspozé ministrstva za šume in rude Djure Jankoviča. Država ima 12 rudnikov. Po govorih nekaterih poslancev se je proračun odobril. — Ravnotako se je nato sprejel tudi proračun za pošte in je predsednik ob 17. zaključil sejo. Danes ob 8. se je proračunska razprava nadaljevala.

Politični nabeski

SENAT.

Seja senata je sklicana za v petek 14. tm. ob 5. popoldne. Po seji ima klub senatorjev JNS svojo sejo, za katero vlada v političnih krogih največje zanimanje, ker se bo na njej zavzel stališče k najnovejšim političnim dogodkom.

DAVIDOVIČEVCI SNUJEJO SVOJO STRANKO.

Na nedeljskem zboru Davidovičevih pristašev v kavarni »Zagreb« v Beogradu je med drugim govoril tudi g. Savko Dukanac, ki je izjavil, da demokratska stranka še živi v narodu in da on misli, da bo stranka v kratkem prijavljena oblastvom.

ZAUPANJE.

Na nedeljski seji poslanskega narodnega kmečkega kluba, kateremu pripada novi minister brez listnice inž. Voja Djordjevič je klub izrazil svojemu zastopniku v vladi inž. Djordjeviču popolno zaupanje.

POMARANČE, VRTNARJI, MIZARJI.

»Pohod« piše v svoji zadnji številki: »Ne samo s pomarančami iz svojih kolonij, marveč tudi na drug način hočejo Angleži nuditi nam nadomestilo za škodo, povzročeno s sankcijami. Poslali nam bodo strokovnjake za ureditev nekaterih parkov, pripravljajo pa tudi transport pohištva. Tako se bodo naši vrtnarji in mizarji, pa tudi naši arhitekti lahko kaj naučili in bodo pri tem pozabili na sankcije.«

Preiskava k poskušenenem atentatu v skupščini

Po poskusu atentata na predsednika kraljevske vlade, se je moglo zvedeti, da je bila uprava beograjske policije že popreje obveščena, da pripravlja Damjan Arnautović atentat v Narodni skupščini in sicer na predsednika vlade in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinovića.

Vlogu v kateri je obvestil o tej nameri Arnautovića, je poslal na upravo beograjske policije upokojenec Stanko Grujić, ki je izjavil, da je 23. februarja prišel k njemu njegov sorodnik Mirko Šaković, davč. uradnik ter mu povedal, da je zvedel, da je narodni poslanec Damjan Arnautović v gostilni v Rakovici potegnil iz žepa dva revolverja ter ju pokazal navzočim gostom. Ob tej priliki je govoril, da se takih revolverjev lahko kupijo na Madžarskem po ceni 150 Din. Nato je dejal: »Videli boste, kaj bo pojutrišnjem v Narodni skupščini. Pozabljen bo Puniša Račić po tem, kar bom jaz izvršil.« Arnautović je grozil, da bo najprej ubil predsednika vlade, nato pa še nekatero ministrice. O vsem tem se je Stanko Grujić še nadalje informiral in je v ta namen angažiral še drugega svojega sorodnika Miloša Šankovića, policijskega uradnika, ki je izvedel, da je res v neki gostilni v Rakovici poslanec Arnautović pokazal revolver ter grozil v navzočnosti Vojlina Atanasijevića, uradnika občinske centrale, in njegove gospe.

O vsem tem je Stanko Grujić obvestil sefa pisarne izvršilnega komiteja JRZ, D. Tripkovića, istotako pa tudi stanovanje predsednika Stojadinovića in njegov kabinet. Stanko Grujić je v zvezi s tem dalje izjavil, da je Tripković njegovo pismo poslal upravniku mesta Beograda, Milanu Aćinoviću, ki je Stanka Grujića še istega dne poklical k sebi. To je bilo 24. febr., dan pred sestankom Narodne skupščine, ko je prišlo do incidentov, zaradi katerih so poslanci skupščinske opozicije zapustili dvorano. Stanko Grujić je končno še izjavil, da je bil včeraj sam očevidec, kako se je atentat izvršil. Ko je atentator Damjan Arnautović zapuščal časnikarsko ložo in odhajal v sejno dvorano, ga je slišal, da je nekaj mrmral. Razložil je besede: »Počakaj me, počakaj, sedaj ti bom pokazal!« Pri tem pa je grozil z roko.

Da bi se atentat, ki je bil organiziran a predsednika vlade dr. Stojadinovića, docela pojasnil, je uprava mesta Beograda pritegnila k zaslišanju osem narodnih poslancev, ki jih spravlja v zvezo s poskusom atentata na dr. Milana Stojadinovića. Policija je že v teku včerajšnjega, deloma pa v teku današnjega dne povabila na upravo mesta Beograda poslance Dragišo Stojadinovića, Vasilija Trbića, ing. N. Nikolaja Kabalina, Dragišo Milovanovića, Jovana Nenadovića, Dragomirja Ivanovića, Radivoja Nanovića in Mirka Uroševića. Vse te poslance, kakor tudi

samega atentatorja, organi policije v Beogradu zaslišujejo. Zanimiva je bila aretacija poslanca Dragiša Milovanovića in Vasilija Trbića, ki sta včeraj ob 11. uri odpotovala iz Beograda v notranjost Srbije. Po nalogu, ki ga je izdala uprava mesta Beograda policijskim organom ob železniški progi Beograd - Niš, sta bila aretirana poslanca Dragiša Milovanović in Vasilije Trbić na postaji Ralja in takoj odpremljena v Beograd, kjer sta bila v upravi mesta zadržana zaradi zasliševanja. V zvezi s poskušanim atentatom na predsednika kr. vlade dr. Stojadinovića je bil danes v stanovanju poslanca Tase Dimića aretiran tudi poslanec dr. Jan. Baričević, ker se je na poziv policijskih organov, ki so ga povabili v svrhu zaslišanja v upravo mestne policije v Beogradu, fizično upiral.

»Pravda« poroča o razvoju preiskave zaradi atentata v Narodni skupščini in zatrjuje, da je to delo nekdanjega »pofa«. List v zvezi s tem beleži razne že več ali manj znane verzije o sodelovanju drugih narodnih poslancev in baje tudi izven parlamentarnih krogov. Nar. posl. Tanasije Dinić, o katerem »Pravda« trdi, da je bil vrhovni voditelj »pofa«, je pobegnil v inozemstvo. Ko ga je policija takoj po atentatu iskala na njegovem stanovanju, ji je bilo rečeno, da je že pred tremi dnevi odpotoval. Izkazalo pa se je, da to ni bilo točno in da je bil na dan atentata še v Beogradu. Preiskava je sedaj ugotovila, da je Dinić z rednim potnim listom, ki je bil vidiran za Madžarsko, Avstrijo, Češkoslovaško, Nemčijo in Francijo, odpotoval v inozemstvo. Državno mejo je prekoračil 6. marca.

Pri Vladočinem hanu je bil danes aretiran nar. posl. Mihajlo Djurović, ki so ga prepeljali v Beograd. V Mostaru je bil aretiran nar. posl. Srpk Vukanović, ki ga bodo prav tako prepeljali v Beograd. Bivši ministrski predsednik Boško Jevtić in njegov brat Borivoje Jevtić, sta bila takoj po zaslišanju in soočenju z aretiranimi poslanci zopet izpuščena. Prav tako so danes izpustili posl. dr. J. Baričevića. Preiskava se bliža koncu in bo v par dneh končana.

Na podlagi današnjega sklepa nar. skupščine je policija danes izročila posl. Damjana Arnautovića državnemu sodišču, glede ostalih aretiranih nar. poslancev pa še čaka na sklep nar. skupščine.

Takoj po včerajšnji seji narodne skupščine se je sestel imunitetni odbor, da razpravlja o zahtevi notranjega ministra po izročitvi aretiranih narodnih poslancev. Razvila se je daljša razprava, tako da je seja trajala precej dolgo. Tudi opozicijski poslanci so bili v načelu za izročitev sodišču, zahtevali pa so drugačen postopek.

Pri glasovanju je bil predlog vladne večine, naj se aretirani narodni poslanci

takoj izroče sodišču, sprejet z 12 proti 3 glasovom, dočim sta se dva poslancev vzdržala glasovanja. Poročilo imunitet-

nega odbora pride na jutrišnji seji narodne skupščine v razpravo pred prehodom na dnevni red.

Na tističu domače politike

Hrvatsko vprašanje — da ali ne?

Na vseh mogočih shodih in zborovanjih raznih strank in raznih politikov te in one barve se neprestano pojavljajo izjave o hrvatskem vprašanju. Eni trde, da hrvatsko vprašanje obstoja in da ga je treba v interesu države nujno rešiti. Drugi zopet trde, da hrvatsko vprašanje v narodu ne obstoja, ampak samo v preveč razgretih glavah gotove site gospode. Čuli smo že celo od oseb iz istih političnih skupin povsem nasprotno izjavo o tem vprašanju: zakaj dočim n. pr. g. dr. Maček in njegovi najožji prijatelji ob vsaki priliki trde, da treba hrvatsko vprašanje kot prvenstveno državno vprašanje rešiti, pa zopet razni politiki n. pr. Davidovičeve demokratične stranke, ki je skupno z dr. Mačkom v združeni opoziciji, negirajo obstoj hrvatskega vprašanja in osporavajo upravičenost postavljanja tega vprašanja. Tudi vodja pokreta »Zbor«, ki hoče fašistično-korporativno državo g. Dimitrije Ljotić, ki je v nedeljo 8. t. m. na zboru v Gornjem Milanovcu postavil trditev, da »hrvatsko vprašanje ne obstoja v narodnih masah, ampak ga umetno vzdržujejo inteligenca, meščanstvo in duhovščina, da bi »ucenili« one, ki so na vladi«. Po vsem tem bi skoro lahko rekli: kolikor izjav raznih politikov, toliko različnih mnenj o hrvatskem vprašanju.

Tako je še vedno odprto vprašanje: ali obstoja hrvatsko vprašanje ali ne? V zagrebškem dnevniku »Obzore«, o katerem trde, da je mentor načel, programa in načrtov g. dr. Mačka, je bilo nedavno čitati zanimiv članek kot odgovor na neka podtikanja »hrvatskemu narodnemu pokretu«, da hoče razbitje Jugoslavije, samostojno hrvatsko državo itd. V tem članku so kot jedro hrvatskega vprašanja nanizana razna gravamina glede zapostavljanja Hrvatov na najvidnejših mestih v državni upravi, zapostavljanja na gospodarsko-finančnem področju itd. Čisto konkretno se navaja, da je n. pr. v centralnih uradih v Beogradu med tisoči uradništva le mala peščica Hrvatov, da so zlasti vsa višja mesta zasedena skoro izključno z Nehrvati, in da je isto tudi v raznih državnih uradih izven Beograda, n. pr. v raznih železniških direkcijah in podobno. Dalje se tam povsem upravičeno ugotavlja

zapostavljanje mnogih hrvatskih institucij, n. pr. zagrebškega vseučilišča, ki prejema iz državnih sredstev le boro miloščino in še to z veliko težavo, dočim je za slične zavode v Beogradu naravnost bogato preskrbljeno. Tudi navaja članek konkretno zapostavljanje Hrvatov pri podeljevanju kreditov iz Narodne Državne hipotekarne in Priv. agrarne banke, graja centralizacijo vsega denarnega gospodarstva v treh državnih zavodih, zlasti oddajo pupilnega denarja itd. Še mnogo podobnega.

Ako je v zahtevi, da se vsem tem krivicam napravi konec, jedro in bistvo hrvatskega vprašanja, ki se naj reši s polno enakopravnostjo vseh delov naroda v vseh državnih uradih, z izvedbo široke dekoncentracije uprave in z uvedbo čim najširše samouprave, potem nedvomno hrvatsko vprašanje obstoja. V tem slučaju pa obstoja v enaki meri tudi slovensko vprašanje. Kdor pa gre dalje in postavlja trditev, da se dajo ta vprašanja rešiti samo na ta način, da se povrnemo najprej na stanje pred 1. decembrom 1918, da se moramo začeti znova pogajati in da moramo postaviti notranjo ureditev naše države na fantastična tla treh ali morda celo še večih federativnih držav, ki jim naj bo skupna samo krona in morda še vojska ali pa niti to ne, in kdor postavlja trditev, da je v tem hrvatsko vprašanje, je ali demagog, ki se ne zaveda dalekosežnosti svoje teze, ali pa je tako hudoben, da res želi propast Jugoslavije. Hrvatsko in slovensko (in morda v enaki meri tudi še vojvodinsko, bosansko, dalmatinsko itd.) vprašanje obstoja dejansko v veliki meri neenakopravnosti napram posameznim delom naroda in države in ga je mogoče rešiti samo na osnovi čiste in iskrene jugoslovanske nacionalne politike, sloneče na polni enakopravnosti in enakopravnosti vseh delov države in naroda. Na žalost se do tega prepričanja ni povzpeli še noben dosedanj režim v Jugoslaviji in zdi se, da bodo to vprašanje rešile šele nove generacije, ki niso vkošenjene v preteklosti in njenih zablodah, ampak ki bodo iz bridkih izkušenj preteklosti in sedanjosti morda vendarle ustvarile srečnejšo bodočnost jugoslovanskega naroda in njegove države.

V. S.

Ptujske novice

Smrtna kosa. V Ptujju je umrl sanitetni podpolkovnik v p. dr. Rado Schober rod. iz Novega mesta. Star je bil šele 50 let. Upokojen je bil leta 1933.

Kino. V sredo 11. in četrtek 12. t. m., obakrat ob 20. uri se predvaja film »Po-

slednji valček«. — V soboto 14. t. m. ob 20. uri in nedeljo 15. t. m. ob 18.30 in 20.30 pa je na vrsti komedija »Sinovi pustinja«.

V vsako slovensko hišo **Večernik**!

Kulturni razgledi

„Cigan baron“ v gledališču

Ta J. Straussova opereta je med najbolj zanimivimi in najpopularnejšimi. Bilo bi precej naivno in diletantsko, če bi kdo hotel stikati za operetnimi zagrnjati in iskati v opereti čiste umetnosti. Zadeva je tukaj povsem jasna: libreto hira tudi tukaj, kakor hira vsak operetni libreto. Glasba pa je neizrečeno lepa in polna prijetnih melodij ciganske romantične glasbe. J. Strauss ni dovršil svojega »Cigana barona« v nočnem delu šestih tednov, kakor je bilo to morda pri »Netopirju«, ki tone v šampanjski glasbi. Dve polni leti je kralj valčka delal na tem partu. Skozi vsa tri dejanja se prelivajo zvoki madžarskih popevk in ciganskih napevov, saj je Strauss v času, ko je ustvarjal to opereto, iskal ciganske glasbe ter ji prisluškoval, prelivajoč njene erotične mehke zvoke v svojo močno skladbo. To je glasba, ki draži in ki pomirja. V njej se odraža ljubezen do domovine in težnja po sreči. Z nepriča-

kovanim uspehom je doživel »Cigan baron« dne 24. oktobra 1844 svojo krstno predstavo na Dunaju. Odtlej so te melodije prodrle v najširše sloje, ki so si jih prisvojili za svoje.

Dirigent **Lojze Herzog** je umel s svojega dirigentskega pulta usmerjati izvajanje orkestra in zbora sedaj v nežnost in milino, potem zopet v razburkanost ognjevitost. Režijske naloge je opravil režiser **Pavel Rasberger**, ki je napravil v okviru danih možnosti, kolikor je mogel, tako da se mora uprizoritev z vidika presojanja, s kakršnim je treba motriti operetne uprizoritve, smatrati kot uspešna. Plese je naštudiral naš koreograf **Anton Harastovič**. Dogajanje, ki se godi v prvem in drugem dejanju okoli leta 1742 v temeškem Banatu, v tretjem dejanju pa na dunajski Glasiji, ima krepko oporo v vsej tej slikoviti družbi ciganov in cigank, huzarjev in čolnarjev, ki malodane stalno obkrožajo nosilce in nosilke

glavnih vlog. Posebno učinkovit in slikovit je bil zbor ciganov in cigank proti zaključku prvega dejanja.

Kakor pa gre dirigentu, režiserju in koreografu zasluga za splošno uspešnost predstave, tako gre detajlna izdelava v prilogi marljivosti, vztrajnosti in večini nosilcev in nosilk vodilnih vlog. V ospredju so bili predvsem **Udovičeva, Barbičeva, Zamejč-Kovičeva, Sancin in Pavle Kovič**.

Cigansko dekle **Saffi**, ta madžarsko-orientalski primer ciganske deklice, se je v vsej nežni prirodnosti razživel o prikazu **P. Udovičeve**. V znanem spevu v prvem dejanju »Kako ubog in zvest« se je njen svetli sopran razvil v bujno kipeenje, ki je v ostalih spevih in dvospevih zavalovil sedaj v žametno mehko, drugič zopet v ognjevito temperamentnost. Njen čisti sopran se je ob znanih dvospevih v drugem dejanju »Kdo nas poročil je«, »Le en pogled« itd. prepajal z lirčnostjo in razživljenostjo **Sancinovega** tenorja. Njegov **Sandor Barinkay** je bil močno razgiban lik, ki je zlasti v prvem dejanju radi živahnega tempa v odrski akciji zelo pri-

jetno presenetil. Delež subrete ni v tej opereti bogve kako izdaten, vendar je **E. Barbičeva** tudi topot uspela z ljubkostjo in razigrano živahnostjo. Igralsko boljši, pevski slabši je bil njen partner **Verdonik** kot **Otokar**, sin vzgojiteljice **Mirabele**. Tem strašnejša pa se je zdelo skrivnostna ciganka **Czipra**, vsa sklonjena in razmršena. Sijajno je izpadel ta cigankin lik v podobi, kakršno si jo je zamislila gospa **Zamejč-Kovičeva**, kateri altni spevi so prodorno in krepko odmevali po gledališču. V izbrusenem sozvočju je njen glas veljavno izstopil ob znanem tercetu »Tu zveni, blešči, žari« v drugem dejanju.

Močno so zastopani v tej opereti komični liki, njim na čelu trgovec s svinjami **Zsupan**, ki ga je ob dunajski krstni predstavi s triumfalnim uspehom podal glavni **Girardi**. Zvičajni pogledi, ostro zasukanke brke, trebušarska zaobljenost so bili najmočnejši zunanji aduti tega **P. Kovičevega** **Zsupana**, ki se je tudi v spevih in ekstemporacijah v drugem dejanju izdatno uveljavljal. Komika in humor pa je prihajala tudi iz smešne podobe **Gorinskovega** **Conte Carnera**, kraljeve-

Mariborske in okoliške novice

Mariborski Čehi so proslavili 86-letnico prezidenta Masaryka

V nedeljo popoldne je bila v mali dvorani Narodnega doma svečana proslava 86. letnice T. G. Masaryka, očeta češkoslovaškega naroda in prezidenta Osvoboditelja. Proslavo je organiziral tukajšnji Češki klub in so se udeležili polnoštevilni člani Češkega kluba, prišli pa so tudi zastopniki tukajšnje Jugoslovnsko-češkoslovaške lige. Uvodoma je predsednik Češkega kluba g. Franjo Bureš v prisrčnem pozdravnem nagovoru omenjal pomen proslave možu, ki je vse žrtvoval za dobrobit češkoslovaškega naroda.

V okviru proslave, ki je krasno uspela, so bile godbene točke in je nastopila tudi tukajšnja Češka šola. Prof. Vedralova pa je ob spremljavi g. Kozinove na klavirju učinkovito izvajala melodram. V središču proslavnega sporeda pa je bil slavnostni govor, ki ga je imel učitelj češke šole g. Drly, v katerem je proslavljal Masaryka ter njegovo vzvišeno osebnost. Nedeljska proslava je nudila dokaz, kako vneto in goreče ljubijo tudi mariborski Čehi svojega »tatičko« in Osvoboditelja.

Predavanje dr. Klagesa v Ljudski univerzi

Za predavanje znamenitega curiškega psihologa dr. Klagesa, ki je bilo včeraj zvečer v Ljudski univerzi, je bilo v Mariboru izredno zanimanje, tako da je bila dvorana bivšega kina »Apolo« natlačena s poslušalci, med katerimi je prevladovala dijaška mladina. Uvodoma je predsednik Ljudske univerze inž. Kukovec pozdravil odličnega gosta in predavatelja, nakar je povzel besedo dr. Klages in v dveh urah izvajanjih seznanil poslušalce z nekaterimi bistvenimi načeli, ki se tičejo razpoznavanja človeškega značaja iz pisave. Ta svoja izvajanja je vključil v okvir širše zajetega koncepta

o pomenu in važnosti takozvanega značajslavlja (karakterologije). Izhajajoč iz nekaterih temeljnih dušeslovnih zakonov je skušal na pisavi prikazati nekatere glavne oznake, ki kažejo na značaj pisca. Svoja izvajanja je zajel v dva dela in je ob zaključku vsakega dela pokazal nekaj tipičnih pisav in razčlenjeval ob njih piščev značaj. Med pisavami so bili tudi rokopisi nekaterih pomembnih mož, kakor Bismarka, Nitzscheja, Beethovna itd. Ob zaključku je bil za svoja poučna in tehtna izvajanja deležen toplega priznanja hvaležnih poslušalcev.

Ciril Bratuž je gostoval

V soboto in nedeljo je bil v gostih v tukajšnjem gledališču svoječasnji popularni tenor mariborske operete g. Ciril Bratuž, ki deluje sedaj pri beograjski operi. V soboto zvečer je nastopil kot Vincenc v Fallovi opereti »Veseli kmeti«.

tenor je zvenel čisto, mehko in simpatično, ni se pa mogel razmahniti v učinkovite višine in širine. Igralsko je bil mestoma boljši od Sancina, dočim premore v pevskem oziru Sancin precej več. V sodelovanju ostalih igralcev in igralke ni bilo opaziti nikakršnih disharmonij ter je bilo podajanje z gostom homogeno in zaokroženo. Žeteli je le, da bi šepetalec bil prihodnjič malo tišji. V splošnem je gostovanje dobro uspelo in je bil Bratuž deležen cvetja in toplega aplavza.

Grajski kino

tič, vendar je ta vloga premajhna, da bi bilo ob njej možno razvideti, v kolikor je Bratuž napredoval, odkar je zapustil Maribor. V nedeljo zvečer pa je nudil gledališkemu občinstvu, ki je gledališče še zadovoljivo napolnilo, operetno podobno lahorskemu princu Radljami. Njegov

SREDO:
Svečana premijera!
Fenomenalna opereta

Buren današnji mariborski sejem za živino izredno velik dogon živine — Na sejmu je bila skoro sama prekupčevalska živina — Samopomoč našega kmeta — Akcija bo uspela

Za današnji mariborski sejem za živino je bilo ogromno zanimanje med kmeti in mesarji. Še večjo pozornost pa so mu posvetili mnogoštevilni prekupčevalci živine. Komisarja za čuvanje morale, ter njegove partnerice S. Gorinškove, ki je podajala Mirabelo, vzgojiteljico pri svinjskem trgovcu Zsupanu. Simpatičen in famozen je bil Gromov veliki župan grof Peter Homonay, ki se je ob čaradžu v drugem dejanju tudi dobro in zadovoljivo razpel.

Sredi vsega tega so se prizadevno udeleževali cigani Pali (P. Rasberger), Jozsy (Harastovič), Ferko (Nakrst) in Mihaly (Blaž), ter še Košičev hlapec izzvan, Košutov čolnar Miksa in Furlanov glasnik. V precej povezani celotnosti se je to slikovito cigansko odrsko življenje oblikovalo do učinkovitih prizorov, ki so pri operetnem občinstvu vzbudili precej navdušenja in dobre volje. »Cigan baron« bo s »Plesom v Savoyu« nedvomno precej pomagal izganjati votlost gledališke blagajne. Vsekakor pa bi bilo potrebno proučiti možnost, kako naj se operetno prikazovanje čim bolj posrečeno spravi v sklad z okusom in neko sredino, kjer ne trpi dobra volja in zabaveželjnost operetnega občinstva in kjer je na drugi strani tudi dlemeniti resnobi primerno ustrezno.

—ec.

vine na deželi. Pred štirinajstimi dnevi so se naši kmetje združili in izvolili iz svoje srede **sejmski odbor**, katerega naloga je določati vrste kakovosti živine in cene, pod katerimi kmetje ne smejo prodajati na sejmihi svoje žive. Cene, ki jih je določil mariborski sejmski odbor, so zmerne in so nekoliko nižje od zagrebških cen. Sejmski odbor pa je določil po naseljih na deželi **sejmske poverjenike**, ki so kmete točno informirali o akciji za doseg poštenih cen goveji živini.

Akcija združenih štajerskih kmetov pa je spravila na noge mnogoštevilne prekupčevalce za živino. Kmetov je bilo na današnjem sejmu še malo. Ko je to uvidel sejmski odbor, je zaprosil pomoč pri obrtni oblasti. Mestno načelstvo je poslalo na sejmišče obrtnega referenta, ki je takoj odredil najstrožjo kontrolo obrtnic. Pri kontroli se je izkazalo, da je med prekupčevalci nad polovico takih, ki nimajo obrtnega lista, pa »črno« prekupčujejo z živino. Sejmski odbor je imena vseh teh prekupčevalcev izročil nadzorni obrtni oblasti. **S tem je bil dosežen prvi velik uspeh akcije naših kmetov, ki se bodo na ta način iznebili škodljivih mešetarijev in prekupčevalcev.** Pri kontroli pa so pomagali tudi trgovci z živino in mesarji, saj je znano, da je živina, ki jo priženijo na sejme prekupčevalci, najslabše kakovosti.

Drugi uspeh akcije pa je bil v tem, da so se že na današnjem sejmu cene živi-

ni znatno popravila. Kmetje so se do skrajnih mej možnosti držali določenih cen in niso prodajali živine pod ceno. Tako so prodajali vole I. kakovosti od 4—4,25 Din, vole II. kakovosti od 3,50—3,75, vole III. kakovosti od 3—3,25; bike I. kakovosti od 3,75—4, bike II. kakovosti od 3—3,25; krave I. kakovosti od 3,75—4, II. kakovosti od 3—3,25; krave za klobase od 1,80—2,25; telice I. kakovosti od 4—4,25, II. kakovosti od 3,25—3,50; teleta I. kakovosti 6,25—6,50, II. kakovosti 5,25—5,50, III. kakovosti pa 4,25—4,50 Din za kg žive teže.

Sejmski odbor in naši kmetje so prepričani, da bodo tudi oblasti pomagale po svojih močeh, da bodo šle na roko kmetu in mesarjem in da bodo po potrebi zaščitile konsumente.

Uboj v Radizelu

V nedeljo popoldne se je zgodil v Radizelu št. 56 tragičen dogodek, ki je zahteval smrt posestnika Jožefa Kučerja. Omenjeni posestnik, ki živi že dve leti ločeno od svoje žene, je prišel v nedeljo popoldne precej vinjen k svoji ženi, ki stanuje v Radizelu št. 56. Tam je pričel razgrajati in ga je naposled žena napadla iz hiše. Kučer se je odstranil. Ko je bil že precej oddaljen od hiše, se je nenadoma obrnil ter šel nazaj. Žena, ki je stala na pragu in ga ves čas opazovala, se je takoj, ko je videla, da pride moč zopet nazaj, oborožila s kolom, ter ga tako počakala. Moč je planil na njo in jo hotel napasti. Toda v naslednjem trenutku je žena udarila moža s kolom po glavi, tako da je obležal nezavesten in kmalu zatem izdihnil. Žena se je po dejanju sama javila na orožniški postaji v Hočah, od koder so jo prepeljali v zaporo tukajšnjega sodišča. Truplo pokojnega Kučerja bodo danes popoldne raztelesili in se bo v to svrhu podala na kraj zločina sodna komisija, ki jo tvori preiskovalni sodnik dr. Travner in sodni zdravnik dr. Zorjan.

Kam gajdemo?

GRAJSKI KINO. Torej zadnjikrat: »JESENSKI MANEVRI«.

Od srede dalje največja opereta »Vesela vdova«. Imena Lehar, Chevallier, Janette Mac Donald povejo vse. Naš prihodnji film je »Boj z zmagajem«. Zmagaj je Adela Sandrock.

Kino Union. Danes prekrasni film: »Igra z ljubeznijo«, Gustav Fröhlich, Elma Bulla in Tibor v. Halmay.

Obiščite kabaretne večere v Veliki kavarni, dancigu in restavraciji.

Vesela Vdova
Lehar, Chevallier, Jeanette Mac Donald

Ribarsko društvo v Mariboru ima svoj 26. redni občni zbor v petek, dne 20. tm. ob 20. uri v lovski sobi restavracije »Orel«. Dnevni red: 1. odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora, 2. poročila društvenih funkcionarjev, 3. volitve v odbor, 4. volitev dveh računskih preglednikov, 5. obravnavanje samostojnih predlogov, ki se morajo vložiti društvu 8 dni pred zborom, 6. slučajnosti.

GA-PA v četrtek 12. t. m. bo znani ljubljanski sportnik Rajko Kos predaval o zimski olimpijadi v Ga-Pa. Predavanje pripravlja ISSK Maribor. Predavatelj nam bo pokazal skupno 350 slik.

Ali ste se že prijavili za Putnikov izredni vlak v Planico k senzacionalnim tekmam ob priliki otvoritve nove mamutske skakalnice? Storitve to čimprej pri Putniku Maribor ali Celje, ker je na razpolago le 400 sedežev.

Za nedeljske skakalne tekme v Planici so prispeli znaki in vstopnice ter se je pričela predprodaja za posebni vlak. Odhod iz Maribora v soboto ob 23. uri. Po končanih tekmah bo vozil vlak iz Planice ob 15.35 in dospe v Maribor ob 21.41. S tem voznim redom je udeležencem iz mariborskega in celjskega okrožja zajamčeno, da prispejo k tekmam pravočasno. Obiskovalci naj pravočasno prijavijo udeležbo, da dobijo mesto v vlaku, ki bo imel 400 sedežev. Listke, znake in nakaznice dobijo pri »Putniku«, Maribor in

Celje in znaša cena 35 Din. Prijave sprejemajo tudi Berlič, Ptuj, dr. Žnidaršič, Slovenska Bistrica, Uprava zdravilišča Rogaška Slatina, SPD Ruše, Poljčane, Konjice, Šoštanj, Trbovlje, Ljubljanska kreditna, Slovenjgradec, Ekspozitura Putnik Gornja Radgona, Št. 11 in Dravograd. Naprošajo se tudi ostali kraji, da zbirajo prijave in denar ter istega vpošljejo do petka, do 9. ure po poštni nakaznici »Putniku« v Mariboru. Za avtomobiliste na Planico bo na razpolago 10 prostorov za parkiranje. Ves promet bo pod nadzorstvom žandarmerije in bo vsa kemu avtomobilistu nakazan prostor že v Ratečah pri šoli. Oni, ki želijo ostati nekaj dni v Ratečah, Podkorenu ali Kranjski gori, bo dovoljen 50% popust na železnicah. Udeleženci z avtomobili in avtobusi dobijo vstopnice že na poti. Prijavite se za ta krasni izlet čimprej pri Putniku v Mariboru in Celju.

Občni zbor. Dne 22. marca bo občni zbor I. kolesarskega društva tekstilnih delavcev v društvenem lokalu gostilne Hönigman, Meljska c. št. 10. Začetek ob 15. uri.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Torek, 10. marca ob 20. uri: »Cigan baron«. Red A.

Sreda, 11. marca: Zaprt.

Četrtek, 12. marca ob 20. uri: »Ples v Savoyu«. Red B. Gostovanje primadone ljublj. opere Zlate Gjungenčeve.

O tem in onem

Himen! Zadnje dni so se v Mariboru poročili: Kurt Lorber, zasebni uradnik, Frankopanova 11, in Franciška Urbančič, hči sprevodnika državnih železnic, Komenskega trg. Rudolf Golc, šofer, Kacijanerjeva ul. 10, in Ana Bradač, natakarica. — Franc Ferk, delavec, Počehova 66, in Marija Vigec, delavka. — Maks Škof, ključavničar, Ob brodu 5, in Marija Mošnar, natakarica. Bilo srečno!

Odprta noč in dan so groba vrata... V splošni bolnišnici je preminul v starosti 73 let zidarski polir Franc Koren. — Istotam je umrla v 54. letu svoje dobe delavčeva žena Marija Majheničeva. Zahvalno naše toplo sožalje!

Iz rotovža. Ravnateljstvo mestnih podjetij občine mariborske je na svoji zadnji seji nastavilo kot glavnega knjigovodjo MP g. J. Sušnika, uradnika Zadrudne gospodarske banke.

Vremenske zadeve. Pretežno jasno, nekoliko topleje. Tako pravi dunajska vremenska napoved.

Francoski večer. V nedeljo 8. t. m. je priredil agilni tukajšnji francoski krožek v »Vesni« družabni večer s čajanko. Udeležilo se ga je mnogo krožkovih članov in prijateljev francoskega jezika. Po pozdravu g. prof. dr. I. Kotnika je pel inž. g. Gasparin pesnitev »Les deux grenadiers«. Nato je zaigrala naša pri-

Vesela Vdova
Vesela opereta ki bo vsakega navdušila!

znana umetnica gđ. Helga Reiserjeva na goslih kompoziciji Concert op. 1, II. Aandantino (Saint-Saën) in Caprice viennois (Kreisler). Na klavirju sta spremljali F. Brandlova in ga. Vrečkova. Mnogo pozornosti je vzbudil zlasti prvi nastop mlade in nadarjene konservatoristke gđ. Slavice Majcenove, ki je dovršeno zapela Ipravčovo »Ciganko Marijo«, arijo iz »Tosce« ter Prelovčevi »Hiša na cest« stoj« in »Vsi so prihajali«. Slednjič je predavala ga. D'Acaro. Uspeli večer je zaključil ples mladine.

Nočno lekarniško službo imata danes v torek Königova in Minaškova lekarna, jutri v sredo Vidmarjeva in Sirakova.

Aretiran je bil včeraj zvečer Franc H. radi posesti kolesa sumljivega izvora. Ker aretiranec ni imel evidenčne tablice in prometne knjižice in tudi ne drugih dokumentov, so osumljenca vtaknili v policijski zapor. Nadaljnja preiskava bo dognala, odkod je aretiranec dobil kolo.

EUGENIJ SABANOV:

Maščevanje profesorja Kabaja

ROMAN

»Dobro, vse to razumem, ne morem pa doumeti, s kakšnim sredstvi se je upiral vaši volji in vašim napravam?«

»To je tisto, česar tudi sam ne vem. Nedvomno mora imeti priprave lastnega zasmuka, ki prekašajo v svetu znane, najbrže celo moje lastne. Zares, škoda... Toda sedaj je konec. Lotiti se je treba dela! Čas hiti, izgubili smo že dovelj mesecev.«

»Da, treba je delati, je pritril profesor Kabaj in se sklonil nad preparate, kakor da hoče dati svojim besedam vidni poudarek.

Od tiste ure dalje je postalo življenje in delo v vzrejevališču zopet mirno. Ogromne kletke in druge vzrejevalne naprave so se polnile z vedno večjim številom pošastno naglo rastočih živali najrazličnejših vrst, vendar samo takih, ki morejo prizadejati človeštvu največje zlo. Poleg velikih ujed vseh pasem, so

zrlj iz kletk s pošastnomrznimi črnimi očmi velikanski netopirji, odpirali grozeče svoje pasjim podobne gobce z ostrim belim zobovjem. Treba bi jih bilo samo izpustiti pod večer, pa bi poleteli s svojimi kožnimi krili v svet in grabežljivi planili iz noči na vsako živo bitje, ki bi ga zagledali. Z lahkoto bi lahko porabili človeka, ga z enim samim pritiskom umorili ter odnesli po zraku v mirna zatíšja, kjer bi ga raztrgali in požrli. Od teh ostudnih pošasti, ki naj bi opravljale svojo krvniško službo pod varstvom noči, sta si doktor Servacij Evarist in profesor Hilarij Kabaj obetala zelo veliko.

»Boj proti njim bo najtežji«, je dejal doktor. »Nihče ne bo varen pred njihovimi napadi. Gorje človeku, ki ga zalotijo v noči na prostem.«

V posebno skrbno prirejeni kletki so leno ležali zeleni kuščarji, večji od največjih krokodilov. Na prostem bi ujeli s

svojo urnostjo in spretnostjo vsako, tudi najurnejšo živo bitje. V njihovi sosesčini so se bleščale velike luske najogromnejših strupenih kač. S srepimi očmi so zrlje v profesorja in doktorja ter sikale s svojimi preklanimi jeziki. Tudi te bi se mogle poganjati z veliko naglico in spretnostjo na svoje žrtve. Dalje so doraščale lisice take velikosti in moči, da bi mogle napasti govedo na paši in pobegniti z njimi v gobcu. Drugod so renčale druge, prav tako pošastne zveri.

V posebnem oddelku vzrejevališča so bili nastanjeni zajci in drugi glodalci. Ti velikani niso bili namenjeni za uničenje ljudi in živali, ampak rastlinstva. Za prehrano so potrebovali ogromne množine zelišč in če bi se zunaj razmnožili v večjem številu bi v kratkem uničili vsa polja. Toda za pokončevanje rastlinstva sta imela profesor Kabaj in dr. Evarist še hujše pošasti, velikanske, predpotopnim podobne kobilice.

Kobilice... Te po naravnih zakonih rasti majhne živali, so bile že od nekdaj strah in trepet človeštva, kjerkoli so se pojavile v velikih rojih. Proti njim tudi najmodernejša tehnika in kemija ni mogla iznajti dovelj uspešnega sredstva. Neka-

tere pokrajine Afrike, Azije in zlasti tudi Amerike so ostale prav zaradi kobilice nadlege za poljedelstvo skoraj neporabne. Če so pa bile šiba božja že male kobilice kakšna poguba postanejo pa velikanske! Že en sam tisoč takih kobilic bi požrle na obsežni površini vse zelenje suhe prsti, peska in kamenja. In ko bi se zaredile v milijone?

Prav tako navdušeno sta maklenska učenjaka občudovala rast najrazličnejšega mrčesa: bolh, komarjev, muh, obadov, os, sršenov itd. Do 50 kilogramov težke bolhe so bile še vedno sorazmerno tako silovite močne in prožne, da so zmogle neverjetne čudeže.

»Saj je dovelj«, je dejal dr. Evarist, »če taka-le bolha samo telebne na človeka. S svojim silnim skokom in padcem ga pobije na mestu in ni niti treba, da mu izpije kri.«

Brenčajoči komarji so izgledali kakor mala letala, podobne so jim pa bile tudi muhe. Obadi bi mogli s svojim pikom izpiti živini in ljudem vso kri, a strahoten bi bil šele napad roja os ali sršenov. Njihov pik bi pomenil za vsako živo bitje neizogibno smrt.

(Dalje sledi.)

Iz življenja in sveta

„Črni vragi“, „Maščevalci zadnjega dneva“, „Goreča srca“

Krvave akcije zarotnikov na Japonskem — Z orožjem in strupi morijo državnike in vsakogar, ki bi jih oviral na njihovi poti — Iz temnih ozadij „Črnega zmaja“

Temno ozadje krvave tokijske revolucije se vedno bolj jasni. Danes je že ugotovljeno, da je niso skovali samo pristasi »črnega zmaja«, marveč so izdelale načrt neštete japonske tajne zarotniške skupine. Neki ameriški časnikar, ki živi že nad 10 let v Tokiju, je izsledil doslej sedemnajst večjih tajnih zarotniških skupin, iz katerih se je izcimilo na stotine in tisoče manjših, ki so strogo podrejene večjim. In kar je najvažnejše, vse tajne zarotniške skupine uživajo vso pomoč in podporo vojaške stranke, ki je omadeževala japonsko prestolnico s človeško krvjo.

JUNAŠKA SMRT POROČNIKA KUSUKARE.

Med eksperti japonske delegacije pri londonski pomorski konferenci, ki je bila pred šestimi leti, je bil tudi poročnik Kusukara. Ko je bila pogodba, ki je omejevala napredek japonske mornarice, podpisana, se je Kusukara zaklenil v svojo hotelsko sobo, izpil večjo količino alkohola in si po stari »sumarajski« navadi zasadil meč v trebuh. Na mizi so poleg mrtvega eksperta našli listič sledeče vsebine: »Protestirati sem hotel proti slabi volji vlade, ker ne želi dobroga moji domovini!«

Skrivaj so tovariši prepeljali Kusukarovo truplo v Tokijo. Triindvajset najboljših in najbolj zvestih se je zbralo pri njegovem pogrebu. Preden so ga zagrebli, so mu odvzeli 23 kapelj krvi, odprli žile in pomešali kri mrtvega tovariša s svojo krvjo. Pri tem pa so prisegli in se zakleli zrušiti vladu, ki ne želi njihovi domovini razvoja in napredka.

POZIV MINISTRSKEMU PREDSEDNIKU, NAJ SE SAM USMRTI.

V letih 1930—1933 je zarotniška skupina umorila 24 visokih japonskih odličnikov. Njena zadnja žrtev je bil takratni ministrski predsednik Jenukal. Zaradi njegove visoke starosti pa zarotniki niso hoteli preliti njegove krvi. Poslali so mu meč, ovit v svileni papir s kratkim sporočilom in naročilom, naj se sam usmrti. Zarotniki so čakali tri dni zaman na samomor ministrskega predsednika. Četrty dan so ga ustrelili. Sodišče je morilce milo kaznovalo, ker se je moralo prepričati, da so svoje krvavo dejanje izvršili iz gole ljubezni do domovine.

JAPONSKI TERORISTI.

Po tragični smrti ministrskega predsednika Jenukale so zarotniki izginili s

površja. Pojavile pa so se mnoge zarotniške skupine pod romantičnimi imeni »črni vragi«, »maščevalci zadnjega dneva«, »goreča srca«, »bratstvo svetega lotusa« itd. Zarotniške skupine pod romantičnimi imeni so se posluževale najmodernejšega orožja in najskrivnostnejšega strupa pri svojih akcijah. Njihov program je bil kratek, a jednat: Odločen boj proti vsaki vladi, ki bi zavlačevala vojno proti Rusiji, odločen boj proti marksizmu, boj proti velikim gospodarskim trustom.

»ČRNI ZMAJ«.

Zarotniki niso morili samo državljanov. Brezobzirno so spravili s sveta vsakogar, ki jih je oviral na njihovi poti. Tako so leta 1934 pripadniki zarotniške skupine »Črni zmaj« umorili japonsko filmsko zvezdo Tsuru Aoki, ki je bila ljubica japonskega princa Konaya. Neka večera je dobila filmska diva v

garderobi krasen šopek krizantem, v šopku pa pismo naslednje vsebine: »Občudujem tvoj talent, z obžalovanjem pa ti sporočam, da te moramo usmrtiti!« Tsuru Aoki se je smejala temu sporočilu in je o skrivnostni grožnji pripovedovala vsakomur, prepričana, da diši vsa zadeva po ameriški reklami. Drugo jutro so jo našli mrtvo...

Lani v marcu je bil umorjen šef državne japonske policije Tsutya, ki je branil z vso odločnostjo znanega bankirja Suzukija, na katerega so imeli zarotniki ostro piko. Kljub najstrožjim varnostnim ukrepom je bil najavljenega dne Tsutya umorjen.

Tako delujejo zarotniške skupine na Japonskem, imajoč pred očmi proroške besede nekega umirajočega morilca mi nistrskega predsednika Jenukaya: »V dvajsetih letih mora vzhajajoče solnce obsijati ves svet!«

Gospodarska življenje

Velika akcija za plemenitev domače kokoši

Tiho in skoro neopaženo se vrši preokret v domačem gospodinjstvu, ki je velikega pomena za aktivnost te panoge našega gospodarstva. Po načelu, da se mora slovit »štajerska kokoš« nekako rehabilitirati, sta naša znana perutninarja gg. Pernat in Zupanc zastavila vse sile, da ustanovita čimveč **rejnih dvorcev** v svojem območju, ker se mora priznani čistokrvni štajerski kokoši dvigniti njeno nesnost, povečati njeno telesno težo, težo jajc ter oplemeniti meso. Posrečilo se je, da se je tudi banska uprava v Ljubljani zavzela za to gospodarsko ime. Uspeh truda vrlih rejcev je ta, da rabi letos banovina 17.966 jajc za nov zarod. V oči gled dejstva, da se na trgu prodajajo jaja po 50 par komad, plačuje oblast, ki se je prepričala o velepomembnosti poživitve reje štajerske kokoši, Din 2.75 za komad.

Akcija za plemenitev kokošereje pa ni namenjena samo Dravski banovini ali naši državi marveč so akterji tega pokreta povabljeni tudi na razne nemške velesejme, kjer je naša skromna kokoš zelo v čislju.

12 velikih benzinskih rezervoarjev je zgorelo v Campiniju v Romuniji. Zgorele so tudi vse naprave za rafinerije romunske petrolejske družbe. Škoda znaša preko 12 milijonov lejev.

Spominjajte se CMD

Mali oglasi

Razno

DOBRA GODBA.
trio, za nedeljo in praznike se sprejme takoj. Gostilna Kren, Pobrežje. 1154

Posest

NA PRODAJ POSESTVO.
ki meri 4 orale, oddaljeno trideset ure od Mariboru. Zrkovci št. 17 pri Mariboru. 1165

ENONADSTROPNA VILA.
masivna, lepa stavba, v bližini kolodvora v Rušah proti gotovini na prodaj. Informacije pri g. Franju Skerbinjeku, Ruše. 1166

Službo dobi

POMOČNICO
sprejme damski salon Toplak, Orožnova ul. 10. 1155

IŠČEM POSTREZNICO.
Dr. Krajnovič, Glavni trg 23, II. nadstr. 1155

Stanovanje

DVOSOBNO STANOVANJE
oddam. Vojašniška 5. 1161

Sobo odda

ODDAM OPREMLJENO SOBO
oficirju ali točnemu plačniku. Stritarjeva ul. 25. 1160

V najem

PROSTORE.

velike in svetle, priprave za vsako podjetje odda Adolf Bernhard, Maribor, Aleksandrova c. 51. 1104

Vzajem v najem **HIŠO**
z vrtom, Naslov v upravi »Večernika«. 1163

Javna licitacija

200 sirkovih metel bo dne **11. marca** ob 10. uri dopoldne v tovrnem skladišču na glavnem kolodvoru v Mariboru. 1159

ZAHVALA.

Za vse dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob priliki smrti našega ljubljenega moža, očeta, gospoda

Antona Maericha

zidarskega polirja

se vsem najtopleje zahvalujemo. Hvala vsem darovalcem prelepega cvetja in pevcem za ganljivo petje ter vsem, ki so spremili dragega pokojnika na njegovi zadnji poti.

Nova vas, dne 10. marca 1936.

Zaljujoči ostali.